

Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2009

Obsah:

1	Zpravodajská činnost a zpravodajské poznatky	2
1.1	Terorismus	2
1.2	Ochrana významných ekonomických zájmů	3
1.3	Kontrarozvědná činnost	5
1.4	Extremismus	7
1.5	Proliferace a nakládání s vojenským materiálem.....	10
1.6	Organizovaný zločin	12
1.7	Nelegální migrace	14
1.8	Negativní jevy v informačních a komunikačních systémech.....	15
2	Ochrana utajovaných informací a bezpečnostní řízení	16
3	Podávání zpráv a ukládání úkolů	16
4	Spolupráce se zpravodajskými službami ČR a ostatními státními orgány.....	17
5	Spolupráce se zpravodajskými službami cizí moci.....	19
5.1	Bilaterální spolupráce	19
5.2	Multilaterální spolupráce	19
6	Vnitřní bezpečnost	20
7	Kontrola	20
7.1	Vnější kontrola.....	20
7.2	Vnitřní kontrola.....	21
8	Právní rámec	22
9	Rozpočet	23

1 Zpravodajská činnost a zpravodajské poznatky

1.1 Terorismus

Oblast boje proti mezinárodnímu terorismu je jednou z priorit, kterými se BIS trvale zabývá. Bylo tomu tak i v roce 2009. Cílem BIS je společně s dalšími českými bezpečnostními složkami získávat a vyhodnocovat informace o možném šíření islamistického extremismu a o jakýchkoli případných činnostech teroristických skupin na českém území, zejména sledovat vše, co by mohlo znamenat hrozbu přípravy nebo dokonce provedení teroristického útoku. Na území České republiky stále jsou a budou místa a objekty, která mohou být potenciálním cílem teroristů. Vzhledem k tomu, že jde o hrozby obecné a trvalé, nemůže je ani Česká republika podceňovat.

V roce 2009 se BIS soustředila zejména na faktory, které by mohly podnítit vznik radikálních uskupení na území ČR. Mezi českými muslimy však nebyly zjištěny žádné radikální tendence, ani nebyly zaznamenány teroristické aktivity, včetně propagace a podpory terorismu. Česká muslimská komunita se nadále projevovala jako umírněná.

BIS se také věnovala případným rizikům spojeným s působením vojenského kontingentu Armády ČR a provinčního rekonstrukčního týmu v Afghánistánu. V tomto ohledu nebyly zaznamenány informace zásadního rázu.

BIS také věnovala pozornost ohlasům významných událostí muslimského světa nebo evropských muslimských komunit v české muslimské komunitě, zejména z hlediska případných problémů v soužití muslimů s většinovou společností.

Významnější reakce zaznamenala BIS jen na některé události - na soudní proces týkající se zavraždění Egyptanky žijící v Německu, švýcarské referendum o zákazu minaretů nebo izraelskou operaci Lité olovo proti ozbrojencům z hnutí Hamás z počátku roku 2009.

Vraždu těhotné Egyptanky žijící v SRN, Marwy El Sherbini, kterou ubodal ruský emigrant, muslimská komunita na celém světě vnímala silně emotivně a pořádala demonstrace za „Mučednici v šátku“. Muslimská komunita pozorně sledovala i následný soudní proces s vrahem, neboť existovala obava, že případný trest nebude adekvátní. Vynesení rozsudku doživotního vězení vnímali muslimové velmi pozitivně.

Negativní reakci vyvolalo švýcarské referendum o zákazu stavby minaretů. Zákaz vnímali muslimové jako křivdu, která odráží současný vztah mezi nimi a evropskou tradiční společností.

Během celého roku byla v centru pozornosti muslimské komunity izraelská vojenská operace v pásmu Gazy. Protesty proti izraelské akci však měly umírněnou formu, a to i mezi Palestinci, kterých se tato záležitost týkala nejvíce.

Zdrojem potenciální hrozby teroristického útoku proti občanům a zájmům ČR je trvalá angažovanost ČR v procesu stabilizace Afghánistánu. BIS proto také sledovala a vyhodnocovala možnost radikalizace a případného napojení osob afghánského nebo pákistánského původu na teroristické sítě řízené z provincií v blízkosti afghánsko – pákistánského pomezí a z toho vyplývajících rizik pro ČR. Provedená šetření však nijak nepotvrdila, že by se na území ČR vyskytovali členové teroristických hnutí operujících v Afghánistánu nebo Pákistánu, nebo osoby na tyto teroristické struktury napojené či s nimi sympatizující do takové míry, že by byly ochotny a schopny spáchat teroristický čin.

1.2 Ochrana významných ekonomických zájmů

Správa státního majetku

V roce 2009 se BIS opět zaměřovala na jevy, které negativně ovlivňovaly správu státního majetku, včetně strategicky významných podniků, a na energetickou bezpečnost státu.

Nejvýraznějším negativním jevem při správě státního majetku byly snahy některých podnikatelských a vlivových skupin získat prostřednictvím lobbistů vliv na významná rozhodnutí při správě státního majetku, zejména na přidělování státních zakázek či dotací. S tím souvisí také silný zájem těchto skupin na ovlivňování legislativního procesu a personálního obsazení rozhodovacích pozic ve státní správě. Tyto aktivity vytváří prostor pro únik citlivých či utajovaných informací, úplatkářství, klientelismus a korupci. Následkem řady žalob na činnost státních institucí či na postup státu jsou zvýšené výdaje státu při řešení vzniklých sporů.

Jedním z příkladů jsou Lesy ČR, které na sebe díky svému značnému majetku soustředily pozornost podnikatelských, vlivových a lobbistických skupin, jejichž snahou bylo ovlivňovat obchodní a personální záležitosti tohoto státního podniku. Rozdílné zájmy některých skupin se projeví ve sporu státního podniku se soukromou společností CE WOOD, jejíž nároky vyústily v arbitrážní řízení. Lesy ČR podaly na CE WOOD návrh na zahájení insolvenčního řízení, které bylo po dohodě zrušeno. Podstatou dohody bylo zajištění pohledávky Lesů ČR majetkem CE WOOD. V této souvislosti byla zaznamenána příprava vyvedení finančních prostředků Lesů ČR do netransparentních zahraničních společností, ke kterému nakonec nedošlo.

Tlak podnikatelského prostředí a lobbismu na státní správu se projevil u veřejné zakázky na odstranění některých ekologických zátěží vzniklých před privatizací, kterou vyhlásilo ministerstvo financí již v roce 2008. Lobbistické aktivity směřovaly ke zvýhodnění některých uchazečů o zakázku či k ovlivnění výše vítězné nabídky ve prospěch konkrétních zájemců. Mimo to se některé společnosti pokusily ovlivňovat zástupce příslušných státních institucí a usilovaly o vyjmutí určitých oblastí ze seznamu lokalit, které měly být sanovány cestou této veřejné zakázky, což by díky nastavení systému čerpání garancí mohlo být pro některé vlastníky dotčených lokalit výhodné.

V prostředí stavebních společností soutěžitelé koordinují výši podávaných nabídek. Cílem je vytvořit zdání konkurenčního prostředí a zakrýt předem uzavřené dohody o vítězi tendru. Nejvýrazněji se tyto aktivity projeví u zakázek vypisovaných Správou železniční dopravní cesty, přičemž někteří zaměstnanci této instituce jednali nestandardně ve prospěch stavebních společností.

Řada soukromých společností podnikajících v hazardu odvádí část svého zisku na veřejně prospěšnou činnost do s nimi spřízněných nadací či občanských sdružení a využívá je k jiným účelům, než jim ukládá loterijní zákon. To má za následek nedostatek finančních prostředků v některých oblastech veřejného zájmu. Výpadek financí se v roce 2009 projevil zejména ve sportu. Sazka, která má odvádět část svých výnosů na sportovní činnost, těmito prostředky splácí dluh za výstavbu multifunkční haly O₂ Arény.

Kvůli těmto jevům dochází k oslabování státní správy, resp. vyvádění finančních prostředků, a pokřivení podnikatelského a konkurenčního prostředí.

Hospodaření strategicky významných podniků se státní účastí

U strategicky významných podniků BIS zaznamenala případy neefektivního hospodaření v důsledku chybného rozhodování managementu, nedostatečné činnosti dozorčích rad, nebo zadávání zakázek bez výběrových řízení nebo netransparentním způsobem, což mj. vytvářelo prostor pro přidělování zakázek firmám spjatým s vedením těchto podniků. BIS zaznamenala i případ, kdy vedení podniku záměrně předávalo dozorčí radě pro její rozhodování neúplné či zkreslené informace, čímž

došlo k omezení a znehodnocení její kontrolní funkce. Některé podnikatelské a vlivové skupiny usilovaly o účelové snižování hodnoty podniku před budoucí privatizací. Uvedené jevy ohrožovaly hospodářskou stabilitu těchto strategických podniků.

BIS nadále monitorovala situaci okolo privatizačního procesu Českých aerolinií (ČSA). Zaměřila se na zjištění eventuálních rizik u uchazečů a transparentnost průběhu privatizace. Na neúspěchu privatizace se významně podílela nepříznivá finanční situace firmy. Na zhoršování, příčiny a dopady hospodářského stavu ČSA BIS dlouhodobě upozorňovala.

Společnosti se státní účastí, u kterých je možné v budoucnu očekávat jejich prodej, byly rovněž objektem zájmu podnikatelských, finančních a vlivových skupin. Ty se snažily vytvářet silnější pozici pro budoucí případnou privatizaci. Mezi jejich časté aktivity patřilo ovlivňování personálního obsazování managementu a vrcholných orgánů těchto společností. Díky tomu měly větší prostor pro získávání interních firemních informací. Jejich zájmem bylo ovlivnění vnitropodnikových procesů či zajištění obchodní spolupráce s těmito podniky za účelem vytváření konkurenční výhody před dalšími potenciálními zájemci o tyto společnosti.

Energetická bezpečnost ČR

Pokračovala snaha ruských subjektů proniknout na český energetický trh nejen přes dodávky energetických surovin, ale také prostřednictvím firem, jejichž vlastnická struktura je tvořena společnostmi se sídlem v některé z evropských zemí. Je pravděpodobné, že smyslem složité majetkové struktury je v některých případech zakrýt vazbu na Ruskou federaci (RF). Zakrývání vlastnické struktury může být motivováno snahou o zamezení negativního vnímání těchto společností, neboť mezi ruskými podnikatelskými subjekty a tamní vládní administrativou existují úzké vazby. Ty spolu s existující vysokou závislostí ČR na dovozech energetických surovin z RF mohou vést k obavám z prosazování ruských zahraničních zájmů vůči ČR.

Ruské subjekty se dlouhodobě snaží též o vstup do českých rafinérií. V roce 2009 projevily zájem o minoritní podíl v České rafinérské. Riziko jejich úspěchu je zvyšováno tím, že ruské firmy mohou vlastníkům nabídnout lukrativní finanční a obchodní kompenzace.

Silnou pozici mají ruské subjekty v oblasti české jaderné energetiky, neboť v minulosti získaly majetkovou kontrolu nad některými tuzemskými společnostmi, které se zabývají výrobou zařízení pro jaderné elektrárny.

1.3 Kontrarozvědná činnost

Zpravodajské služby RF

Stejně jako v předcházejících letech, i v roce 2009 byla pro BIS prioritním zájmem činnost ruských zpravodajských služeb (ZS). Důvody této dominantní orientace jsou velmi prosté. Co do šíře záběru, intenzity, agresivity a množství operací nemají ruské zpravodajské služby na teritoriu ČR konkurenci.

Jako vnitřní zpravodajská služba si BIS protivníky nevybírání a neurčuje jim způsob jejich práce. Oni si vybírají ČR a formy a metody práce, a to bez ohledu na svět se všemi jeho změnami a varietami, s důrazem na své vlastní zájmy a potřeby.

Početní stavy legalizovaných rezidentur ZS RF se v roce 2009 výrazně neměnily. Ruská strana se vytrvale snaží udržet vysokou přítomnost zpravodajských důstojníků legalizovaných na diplomatických postech v ČR. K posílení ruských zpravodajských kapacit a intenzity práce v ČR došlo zejména na úseku vědeckotechnické a ekonomické rozvědky (včetně energetiky).

Při snaze prosadit zpravodajce na diplomatické posty v ČR jsou Rusové připraveni vyvíjet na českou stranu intenzivní nátlak. Tuto agresivní linii Rusko uplatňuje navzdory faktu, že počty zpravodajců na diplomatických postech české diplomatické mise v RF a ruské diplomatické mise v ČR jsou tradičně zcela mimo jakoukoli paritu – samozřejmě ve prospěch Ruska.

Aktivity ruských zpravodajských služeb se v uplynulém období neomezily jen na činnost zmíněných legalizovaných rezidentur. BIS konstatuje, že v některých případech ruské zpravodajské služby navázaly kontinuálně na práci sovětských zpravodajských služeb. Příkladem může být případ skupiny osob dlouhodobě pracující pro ruskou zpravodajskou službu proti zájmům ČR a na území ČR, kterou BIS odhalila a následně ji v pokračování činnosti zabránila.

Obecně lze aktivity ZS RF v ČR klasifikovat jako intenzivní a vůči zájmům ČR často protichůdné, některé až nepřátelské. To je v příkrém rozporu se slovy ruského prezidenta Medveděva: „K aktivizaci činnosti našich [ruských] speciálních služeb – jak to vidím já, mohu říci, že mezi námi [Ruskem a ČR] jsou velmi dobré a přátelské vztahy. U nás [v Rusku] noviny nepíšou o tom, že české zpravodajské služby aktivizovaly svou činnost na teritoriu Ruské federace. U nás taková hrozba neexistuje. Myslím si, že to, co se dnes diskutuje na stránkách českého tisku, je plodem konspiračních představ, které pochází z doby studené války a našeho dřívějšího života. Toho je třeba se zbavit.“ Medveděvovu reakci BIS chápe jako vyjádření státníka znalého věci, jinou reakci ani nebylo možné očekávat.

V uplynulém roce BIS zaznamenala zvýšenou intenzitu práce ruské diplomacie a zpravodajských služeb se zacílením na ruskou krajanskou komunitu žijící v ČR. Přestože ruská strana nasadila na krajanskou komunitu různé vlivové nástroje, část ruské diaspory v ČR necítí potřebu být centrálně řízeným nástrojem ruské státní administrativy, i když tento postoj může jejich organizacím přinášet jisté „nepohodlí“.

V oblasti politické rozvědky byli důstojníci ruských zpravodajských služeb tradičně aktivní v navazování kontaktů s českými občany činnými v politice. Oproti roku 2008 se však v některých případech snažili být diskrétnější. Zvýšení intenzity práce ruských zpravodajských služeb a nárazové zvýšení počtů ruských zpravodajských důstojníků v ČR samozřejmě přineslo české předsednictví EU.

V roce 2009 BIS zaznamenala rovněž značný nárůst ruských iniciativ v oblasti česko-ruské vědecko-výzkumné spolupráce. Takové projekty jsou samy o sobě zcela legitimní a přínosné. Upřímný přístup ke spolupráci je však poněkud zpochybněn zapojením ruských zpravodajských důstojníků pod diplomatickým krytím, kteří se na ruské straně podílejí na přípravách a koordinaci takových projektů. Nelze totiž pochybovat o tom, že čeští i ruští vědci a akademici jsou dostatečně kompetentní a že by se obešli bez asistence takových „diplomatů“.

V případě aktivních opatření se ruské úsilí v roce 2009 zaměřilo na ruskou krajanskou komunitu v ČR a zejména na vybrané složky české společnosti: akademické či intelektuální elity a na budoucí elity (studenty). Ruské subjekty v ČR rozvinuly řadu iniciativ v oblasti spolupráce a podpory výuky ruského jazyka, propagace ruské kultury a spolupráce v oblasti společenských věd. BIS opět konstatuje, že se jedná o zcela legitimní aktivity, resp. proruské public relations. Bohužel i v tomto případě devalvuje čistotu ruských úmyslů participace ruských zpravodajských důstojníků či spolupracovníků ruských zpravodajských služeb.

BIS nikterak nezasahuje do akademické či kulturní mezinárodní spolupráce. BIS se zajímá o ruské zpravodajce, ne o české a ruské studenty či akademiky. Česká věda a český výzkum jsou v trvalé pozornosti cizích, a nejen ruských, zpravodajských služeb. Existuje proto nebezpečí, že jinak standardní spolupráce přeroste bez markantních vnějších znaků do roviny spolupráce se zpravodajskou službou cizí moci.

1.4 Extremismus

Rizikem pro bezpečnost státu a jeho občanů je podpora a šíření extremistických ideologií a hnutí z nich vycházejících. Z pohledu zpravodajské služby jsou prioritním předmětem zájmu skupiny organizované na základě určité extremistické ideologie, jejichž cílem je tuto ideologii realizovat nebo alespoň získávat pro ni veřejnou podporu.

Radikální a extrémní názory, ať už pravicové či levicové, jsou nedílnou součástí názorového spektra demokratické společnosti. Nelze však tolerovat ty konkrétní aktivity, vycházející z těchto názorů, které ohrožují základní hodnoty demokratického systému.

Většina osob zastávajících demokratickému systému nepřátelské postoje, názory a ideologie, si plně uvědomuje, že jejich otevřená propagace je v rozporu s právním řádem a nezajistí jim podporu většiny demokratické společnosti. Až na výjimky se proto skupiny osob vycházející z extremistické ideologie snaží dostat k moci legální cestou, tj. etablováním se na politické scéně. S tímto záměrem dbají jejich představitelé při veřejném vystupování na to, aby neporušovali zákony a pohybovali se v mezích daných právním řádem. Navenek se často dokonce od extremistických ideologií distancují. Takové vystupování umožňuje těmto skupinám oficiální registraci, ať už v podobě občanských sdružení či politických stran a hnutí, případně infiltraci do již existujících subjektů.

Zatímco se oficiální a veřejné aktivity těchto skupin pohybují v rámci (případně na hraně) zákona, během jejich interních jednání a schůzek se naplno projevují skutečné záměry a cíle, které jsou, navzdory nezávadným stanovám a politickým programům, protiústavní a protisystémové. Právě těmto aktivitám věnuje BIS v rámci své zákonné působnosti pozornost, a o rizicích, která z nich vyplývají pro ČR, pravidelně informuje příslušné činitele.

Neonacistická scéna

Na neonacistické scéně pokračovaly v roce 2009 změny, které byly patrné již v roce předcházejícím. Nadále existovaly sítě neoficiálních lokálních uskupení Národní odpor (NO) a Autonomní nacionalisté (AN). Současně ale sílilo postavení registrované politické strany - Dělnické strany (DS), jejímž prostřednictvím se čeští neonacisté pokusili stát se standardní politickou silou, která by nabízela alternativní řešení různých současných problémů.

Na začátku roku 2009 byla v jejich aktivitách patrná jistá zdrženlivost a obezřetnost, což souviselo s prvním návrhem vlády ČR na rozpuštění DS. Avšak i přesto bylo založeno občanské sdružení Dělnická mládež, mládežnická organizace DS. Zamítnutím prvního vládního návrhu na rozpuštění DS Nejvyšším správním soudem (NSS) vzrostlo sebevědomí pravicových extremistů a povzbudilo je to k další činnosti. Veřejné aktivity DS začaly opět narůstat.

DS se tak postupně stala nejvýraznějším a médií nejvyhledávanějším krajně pravicovým subjektem. To jí dopomohlo k určité popularitě, díky níž dosáhla i relativního úspěchu ve volbách do Evropského parlamentu. V nich překročila jednoprocentní hranici a získala tudíž nárok na státní příspěvek na volební náklady.

Ve druhé polovině roku 2009 byla činnost DS spojena především s přípravami na podzimní předčasné volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Vedení se snažilo navázat užší spolupráci i s osobami spjatými s jinými krajně pravicovými politickými stranami. Mezi kandidáty DS se například objevili i někteří současní či bývalí republikáni.

Kromě řady vlastních akcí zaštitila DS svým jménem i některé akce pořádané neonacisty z NO či AN. Vzhledem k úzké spolupráci těchto subjektů a jejich personálnímu propojení bylo v některých případech velmi obtížné odlišit „standardní předvolební mítink“ politické strany od „neonacistické demonstrace“.

Po zrušení podzimních předčasných voleb se hlavním tématem pro DS stal nový vládní návrh na její rozpuštění, podaný k NSS v září 2009. Ačkoliv se vedení strany připravovalo na vlastní obhajobu, současně plánovalo, že v případě rozpuštění DS bude plynule pokračovat v politické činnosti pod hlavičkou jiné politické strany, přičemž jednou z variant byla Dělnická strana sociální spravedlnosti.

Z neregistrovaných neonacistických uskupení byl nejvýznamnějším i nadále Národní odpor. Část jeho předních aktivistů se však více věnovala politické činnosti v DS. Členové NO se v průběhu roku sice podíleli na organizování několika veřejných akcí, avšak v řadě případů byly prezentovány jako akce DS. V rámci vlastní činnosti se NO, oproti DS, snažil oslovit a zaujmout především nacionalisticky smýšlející mládež, a proto vedle poklidných demonstrací pořádal i různé provokativní až konfrontační akce a koncerty.

Stále významnější pozici na české neonacistické scéně získávali Autonomní nacionalisté. Vzhledem k tomu, že se v porovnání s NO jedná o organizaci mladší a svým způsobem modernější, jsou její ideová východiska a postoje bližší nové generaci pravicových extremistů. Nelze proto vyloučit, že v budoucnu by AN mohli převzít po NO pozici hlavního uskupení této scény.

V druhé polovině roku 2009 aktivity neonacistické scény podstatně ovlivnily policejní akce, při nichž bylo postupně zatčeno a obviněno několik neonacistů, včetně osob podezřelých ze spáchání žhářského útoku ve Vítkově.

Pravicoví extremisté v reakci na kroky policie vyvíjeli různé aktivity na podporu vězňův soudních procesů. Zapojili se do nich především aktivisté AN a NO, kteří uspořádali řadu protestních spontánních demonstrací. DS, jakožto legální zastřešující subjekt, byla zpočátku spíše zdrženlivá a pasivní, což pravděpodobně vedlo některé neonacisty k zakládání různých iniciativ, vzbuzujících alespoň navenek zdání neextremistického subjektu. Některé z nich nabízely právní poradenství, jiné pořádaly akce na podporu stíhaných osob. Na konci roku se začala v pomoci uvězněným extremistům angažovat i DS.

Policejní akce přispěly současně k výraznému útlumu v pořádání společenských aktivit s hudební produkcí. Zatímco v první polovině roku pravicoví extremisté ještě pokračovali v pořádání menších koncertů pro malý počet účastníků, ve druhé polovině poklesl i počet těchto akcí na minimum. S rostoucími obavami spojenými s pořádáním a účastí na koncertech v ČR se však zvyšovala obliba akcí, které pořádali čeští pořadatelé pro české účastníky mimo území ČR, zejména v Polsku a na Slovensku. Lze očekávat pokračování tohoto trendu.

V průběhu roku 2009 se několikrát projevila i zvýšená radikalita neonacistického hnutí, doprovázená ochotou jeho stoupenců ke konfrontaci nejen s militantními antifašisty, ale i s představiteli státní moci. V rovině verbální se spíše spekulativně a nereálně hovořilo o útocích na veřejné činitele, jako jsou politici, státní zástupci, atp. V rovině reálné docházelo ke skutečným fyzickým napadením nejen odpůrců z řad levicových extremistů (jako dříve), ale i policistů, zasahujících na různých pravicově extremistických akcích.

Krajně nacionalistická scéna

Nacionalistická scéna je v porovnání s neonacistickou částí krajně pravicového spektra početně mnohem slabší a je dlouhodobě názorově velmi nejednotná. Její stoupenci se stejně jako v minulých letech podíleli především na činnosti několika marginálních politických stran, občanských sdružení či iniciativ. Aktivity nacionalistů v roce 2009 až na výjimky nebyly schopny upoutat pozornost médií a veřejnosti. Navíc se projevoval postupný útlum činnosti i u těch nacionalistických subjektů, které byly v minulých letech alespoň částečně aktivní. Proto byla tato scéna z bezpečnostního hlediska v roce 2009 zcela nevýznamná, což platilo i o Národní straně (NS) a Sdružení pro republiku – Republikánské straně Československa (SPR-RSČ), které v minulých letech patřily k nejviditelnějším skupinám.

Anarchoautonomní hnutí

Aktivity českých anarchistů a autonomů sice nebyly příliš významné, nicméně ve srovnání s rokem 2008 došlo k určitému kvantitativnímu i kvalitativnímu posunu. Některé události je dokonce dočasně sjednotily a vedly k oživení jejich aktivit.

Hnutí se dlouhodobě potýká se dvěma zásadními problémy: nedostatkem iniciativních a organizačně schopných jedinců a vyčerpaností aktivizačních témat. Anarchoautonomové se proto začali zabývat dalším působením a hledáním nových témat, která by byla schopná zmobilizovat jeho stoupence a oslovit širší spektrum sympatizantů. U části z nich dokonce došlo k obnově zájmu o tradiční anarchistické myšlenky. V roce 2009 se navíc začala více veřejně projevovat nová generace mladých anarchistů a autonomů, a to především z řad osob zapojených do squatterských aktivit.

Hlavním mobilizačním tématem anarchoautonomů zůstal i nadále boj proti příznivcům krajní pravice, a to jak ve formě monitoringu činnosti pravicových extremistů a zveřejňování získaných informací na internetu, tak v podobě přímých fyzických útoků, k nimž docházelo v souvislosti s různými veřejnými akcemi krajně pravicové scény ve větších městech.

Ve druhé polovině roku na sebe anarchoautonomové více upozornili v souvislosti s aktivitami na podporu squattingu, které následovaly po zásahu policie proti squatterům z vily Milada. Vyklizení tohoto posledního fungujícího českého squatu významně ovlivnilo další vývoj anarchoautonomní scény, neboť v jeho důsledku přechodně došlo ke sjednocení a zaktivizování příznivců alternativního stylu života různých směrů a nárůstu počtu jejich sympatizantů. Rovněž přispělo ke zviditelnění českých squatterů na celoevropské úrovni. V neposlední řadě se stalo impulzem pro změnu zaměření českých anarchoautonomů a jejich opětovné preferování boje proti kapitalistickému systému a represím státu.

Marxisticko-leninské skupiny

Aktivity marx-leninistů se pohybovaly přibližně na stejné úrovni jako v minulých letech. V podstatě jediným významnějším představitelem této scény je přes svou roztržitost a nejednotnost mládežnické komunistické hnutí.

Hlavním a trvalým problémem, se kterým se marxisticko-leninsky orientované mládežnické organizace potýkají, je malá členská základna a neschopnost přilákat nové sympatizanty. Stávající aktivisté jsou navíc díky různým ideologickým odlišnostem a osobním sporům rozdrobeni do několika organizací, čímž oslabují hnutí.

Pořádání vlastních veřejných akcí mladými komunisty bylo spíše výjimkou a vzhledem k nízkému mobilizačnímu potenciálu při nich byli odkázáni na spolupráci a účast jiných organizací a skupin. Mnohem efektivnější pro ně bylo prezentovat vlastní činnost na veřejných akcích jiných subjektů. Profitovali nejen na akcích KSČM, ale i jiných politických či odborových organizací a skupin.

Při prezentaci na veřejnosti se mladí komunisté zaměřovali na aktuální společenská témata. Věnovali pozornost izraelským akcím v pásmu Gazy, narůstajícím aktivitám pravicových extremistů či celosvětové hospodářské a finanční krizi. Na počátku roku 2009 se někteří aktivisté tohoto spektra zapojili i do protestů proti výstavbě americké vojenské protiraketové základny na území ČR. Jinak se mladí komunisté prezentovali především publikační činností na svých internetových stránkách.

Trockistická scéna, pro kterou je charakteristická roztržitost do několika velmi malých skupin na jedné straně, a na straně druhé jejich vzájemná personální provázanost, se pokusila o sjednocení a vytvoření jednotné platformy. Nakolik bude tento pokus úspěšný, ukáže až rok 2010.

1.5 Proliferace a nakládání s vojenským materiálem

Zamezení proliferace (šíření) zbraní hromadného ničení a jejich nosičů (ZHN) je předmětem trvalého úsilí mezinárodního společenství demokratických států. K plnění tohoto úkolu byl vytvořen institut tzv. mezinárodních kontrolních režimů (MKR), na jehož činnosti se dlouhodobě podílí i ČR.

BIS se proto soustřeďuje na vyhodnocování poznatků o poptávce a přípravě obchodů se speciálními materiály, strojírenským zařízením a technologiemi, včetně know-how, o jejichž získání usilují zejména KLDR, Írán a Sýrie, popřípadě další země, ze kterých je možné takové položky reexportovat prostřednictvím krycích firem.

Poznatky o poptávce po zboží dvojího užití využitelného k vývoji a výrobě ZHN předává BIS oprávněným adresátům. V roce 2009 se jednalo i o informace z oblasti tzv. sekundární proliferace, kdy z dílčích dodávek zboží, jejichž parametry nedosahují mezinárodně kontrolovaných položek, je až v zahraničí sestaveno kontrolované zařízení. Do takových obchodů jsou navíc zapojovány i krycí společnosti.

O speciální materiály nebo komponenty projevoval zájem zejména Írán, který takovým zbožím nedisponuje, a proto je nucen je získávat v zahraničí. Pro přípravu a realizaci obchodů byl konečný íránský uživatel zboží schopen připravit složité obchodní cesty, v nichž firmy z různých zemí plnily pouze dílčí úkoly bez znalosti celého dodavatelsko-odběratelského řetězce. Dalším faktorem znesnadňujícím identifikaci skutečné obchodní cesty byly internetové nabídky či poptávky od společností, u nichž bylo obtížně jednoznačně určit jejich skutečného provozovatele.

BIS zaznamenala také snahu o realizaci obchodů s proliferačně využitelným zbožím u českých společností, které s Íránem po léta neobchodují z důvodu sankčních opatření Rady bezpečnosti OSN a opatření formulovaných v nařízení Komise (ES).

Přetrvával také zájem o další položky, např. motory a další speciální komponenty, využitelné k výrobě vojenských bezpilotních prostředků (UAV). Jednalo se o zprostředkovatelské společnosti z Číny, Íránu a dalších zemí s vazbou zejména na íránský vojenský program. Ze získaných informací vyplynulo, že ani v této oblasti dodávky nesměřovaly přímo k rizikovým subjektům. Identifikace krycích společností, tj. subjektů využívaných k zastírání skutečných uživatelů, je potřebná k odhalení rizikových dodávek a vede k účinnějšímu uplatňování restrikcí a požadavků MKR.

Zájem o česká speciální strojírenská zařízení projevíli kromě íránských společností i dovozci z KLDR, Sýrie nebo Pákistánu.

Konvenční zbraně, vojenský materiál a výbušniny

Obchod s konvenčními zbraněmi, vojenským materiálem a výbušninami je v ČR součástí národního kontrolního režimu nakládání s rizikovými komoditami. V rámci zahraničního obchodu s vojenským materiálem se BIS aktivně podílela na povolovacím a licenčním řízení s cílem minimalizovat rizika spojená s vývozy do zemí, které neskýtají dostatečné záruky, že nezneužijí zejména zbraně s tzv. smrtícími účinky k nadměrnému hromadění, represím či reexportům do rizikových a sankcionovaných zemí.

V rámci licenčního řízení BIS uplatňovala připomínky ke konkrétním žádostem a upozorňovala i na další možné problémy spojené se zprostředkováním, tranzitem a překládkou zboží v obchodech s vojenským materiálem. BIS zejména usilovala o důsledné uplatňování všech závazků, které pro ČR vyplývají z mezinárodních smluv (např. požadavek na stanovení dodatečných podmínek vývozu v udělené licenci).

Konvenční zbraně, vojenský materiál a výbušniny se snažily v ČR získat, a to i cestou reexportů, některé rizikové země ze subsaharské Afriky, jihovýchodní Asie a Blízkého a Středního východu. Vývozy nebylo možné realizovat do embargoovaných zemí, mezi které nadále patřila také Čína.

BIS informovala oprávněné adresáty o netransparentních aktivitách společností zabývajících se výrobou a opravami vojenského materiálu pro Armádu ČR. V této oblasti BIS dále vyhodnocovala poznatky o některých konkrétních výběrových řízeních na dodávky vojenského materiálu pro Armádu ČR.

BIS se také zabývala zneužitím výbušnin určených pro civilní (průmyslové) využití např. v souvislosti s domácí výrobou nástražných výbušných systémů. BIS mj. upozornila na možné porušování platných předpisů při distribuci pyrotechnických předmětů nakupovaných prostřednictvím internetu. U zásilek zábavní pyrotechniky vyšších tříd nebezpečnosti např. nebyl řádně vyznačen způsob bezpečné manipulace pro přepravce, nebo při doručení nebylo zajištěno řádné ověření věku odběratele.

1.6 Organizovaný zločin

Mezi skupinami organizovaného zločinu na našem území stále hrají nejdůležitější roli především postsovětské (ruské, arménské, ukrajinské, čečenské) skupiny a skupiny pocházející z Balkánu. Jejich představitelé více či méně úspěšně usilují o vytvoření vazeb na představitele státní správy, samosprávy a policie, kterých pak využívají k realizaci svých cílů (přednostní vyřizování agendy, tolerování přestupků, nedůsledné vyžadování plnění povinností vyplývajících ze zákona apod.).

U několika představitelů postsovětského a balkánského organizovaného zločinu BIS zjistila, že ve svých domovských zemích mají vazby na významné příslušníky bezpečnostních složek a představitele státní správy. Zaznamenány byly též kontakty na pracovníky české státní správy související zejména s legalizací pobytu na území ČR.

Nově BIS zaznamenala, že některé skupiny organizovaného zločinu ve svůj prospěch využívají právnické osoby typu občanské sdružení nebo obecně prospěšná společnost. Jejich prostřednictvím zřejmě dochází buď k vyvádění peněz ze společností napojených na organizovaný zločin mimo daňový systém, nebo k praní špinavých peněz. Přitažlivost takových právních forem pro organizovaný zločin spočívá pravděpodobně v možnosti vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu a v malé míře finanční kontroly ze strany státu.

Trvá zájem osob napojených na struktury českého organizovaného zločinu o státem vlastněné společnosti, jako je např. ČEPRO.

Postsovětské skupiny

V březnu 2009 byl za plánování vraždy představitele konkurenční skupiny zatčen významný představitel tuzemské skupiny ruskojazyčného zločinu v ČR. Zatčení přispělo ke zklidnění několik let trvajícího konfliktu obou skupin; obě však v ČR nadále působí. BIS informovala o tom, že spolupracovníci zatčeného se následně neúspěšně pokoušeli o propuštění svého vůdce z vyšetřovací vazby nelegálním způsobem.

Zatčený působil po několik let v ČR jako tzv. vor v zakoně – významná kriminální autorita ruského organizovaného zločinu. Objevily se také některé iniciativy převzít „uvolněné“ místo hlavní zločinecké autority v ČR. Zatím BIS nezaznamenala žádné spory, které by mohly přerůst v otevřené násilné konflikty. Je to dáno i tím, že některé skupiny působí zcela nezávisle a ani v minulosti se nenechaly zatáhnout do sporů o moc.

BIS zachytila několik signálů o zájmu organizovaného zločinu převést do ČR aktivity související s hazardem. Jde o reakci na plošný zákaz hazardu v Ruské federaci v polovině roku 2009. Pro takové skupiny je ČR vzhledem k poměrně benevolentní legislativě vhodnou destinací. Propojení některých kasin a heren na organizovaný zločin není v ČR výjimkou ani v současnosti. Příliv a zvýšená konkurence hazardních společností by mohly vyústit např. v násilné konflikty mezi kriminálními skupinami, které takové podniky ovládají.

BIS zaznamenala, že o působení v ČR projevují zájem též osoby gruzínské národnosti, které mají vazby na organizovaný zločin. Může zde existovat souvislost se zájmem ruského podsvětí o hazardní podnikání v ČR, neboť skupiny zabývající se v RF hazardem byly často gruzínského původu.

V roce 2009 se začal opět aktivizovat ukrajinský organizovaný zločin, výrazně oslabený v roce 2007. Jeho specialitou je významné parazitování na ukrajinské pracovní síle.

Balkánský organizovaný zločin

Také v roce 2009 působila na území ČR řada drobných kriminálních skupin původem z Balkánu. Zabývají se především drogovou kriminalitou nebo paděláním a pozměňováním dokladů a dokumentů. Ve srovnání s rokem 2008 BIS dosud nezaznamenala výrazné zesílení balkánského organizovaného zločinu.

Ovlivňování české justice, policie a veřejné správy

V regionech ČR existují neformální vlivové skupiny osob zabývajících se ovlivňováním insolvenčních řízení, dražeb majetku, exekucí a výběrových řízení s cílem dosáhnout maximálního zisku pro sebe nebo pro svého klienta. Opakovaně zaznamenaným způsobem ovlivňování je vytváření podhodnocených znaleckých posudků.

Tyto skupiny se často koncentrují kolem bývalých pracovníků policie, kteří využívají minulých profesních kontaktů na svá pracoviště, státní zastupitelství a orgány samosprávy k získání neveřejných informací. Informační náskok pak využívají ve svůj prospěch nebo proti konkurenci jak v obchodních záležitostech, tak v trestních kauzách. Ovlivňování úředníků veřejné správy má někdy znaky čistě korupčního jednání.

Rovněž policejní a justiční orgány jsou vystavovány značnému tlaku jednotlivých osob, zájmových skupin i příslušníků organizovaného zločinu, snažících se ovlivnit jejich činnost, většinou za využití korupce nebo klientelistických vazeb. K nátlaku mohou využít i osobní situaci odpovědných osob jako např. finanční těžkosti nebo kariérní ambice.

Také výkon trestu vězňů v některých věznicích je provázen dysfunkcí a korupcí. Někteří vězňové se pokoušejí pomocí korupce získat nejrůznější požitky a výhody směřující dokonce k jejich propuštění z vězení.

Optimální základnou pro vytváření systému obchodních vztahů a závazků je prostředí některých vysokých škol. Podstatou obchodu je nabídka studia nebo absolutoria za majetkový prospěch nebo reciproční službu (domluvenou, tiše očekávanou, nebo i v budoucnu vynucenou). Vedle klasické korupce (úplatkářství) přitom dochází ke specifickému korupčnímu jevu, tzv. klientelismu.

Nejnámější klientelistická kauza v oblasti vysokého školství souvisí s právníkou fakultou ZČU v Plzni. Na této fakultě se vytvořilo propojení mezi částí pedagogického sboru a představiteli policie, advokacie, státní správy a samosprávy v nebývalém rozsahu.

Využívání vysokých škol k cílenému a dlouhodobému budování sítě klientelistických vazeb však není doménou pouze plzeňské právníkové fakulty. V menší míře bylo zaznamenáno také na dalších vysokých školách.

O korupci a vytváření klientelistických sítí na půdě některých vysokých škol BIS v minulosti několikrát informovala.

Do regionální i celostátní politiky pronikají osoby s kontroverzní minulostí s cílem uplatnit své soukromé nebo podnikatelské zájmy. Na počátku infiltrace je zpravidla významný sponzoring konkrétního volebního uskupení a prosazení jeho lídrů do orgánů samosprávy.

1.7 Nelegální migrace

Situace v oblasti legální a nelegální migrace cizinců do ČR, případně přes území ČR, byla do značné míry ovlivněna dopady ekonomické krize. Nezaměstnanost citelně zasáhla komunity pracovníků ze třetích zemí (především Mongolů a Vietnamců), většinou agenturní zaměstnanci.

Migrace do ČR má stále častěji podobu legálního vstupu, avšak v mnoha případech zajištěného nelegálním jednáním. K legalizaci pobytu na území ČR využívají cizinci např. formálně uzavřených manželství, účelových prohlášení o otcovství, nebo studijních víz. Kromě Vietnamců tento způsob legalizace využívají státní příslušníci Nigérie, Tuniska, Číny nebo osoby albánské národnosti. Vstup a pobyt na území na studijní vízum je nejčastěji zneužíván občany Uzbekistánu, Kazachstánu nebo Kyrgyzstánu, kteří pak v ČR pracují (legálně nebo nelegálně). Vietnamci a Mongolové do ČR často cestují na doklady třetích osob, na základě tzv. podoby.

Přes území ČR částečně směřuje také migrace čečenských a gruzínských žadatelů o mezinárodní ochranu v Polsku. Cílem uprchlíků cestujících z Polska není ČR, nýbrž Rakousko a jiné evropské země s početnějšími komunitami těchto národností. Skupiny převaděčů na Plzeňsku zajišťují převozy Mongolů do dalších zemí Evropské unie.

Přes letiště Praha-Ruzyně probíhá tranzit převážně syrských uprchlíků do dalších destinací, řízený Mezinárodní organizací pro migraci (IOM). Během dosud uskutečněných tranzitů BIS nezaznamenala žádný exces, který by znamenal bezpečnostní riziko pro ČR.

Zájem o migraci do ČR vyvolává tlak na pracovníky českých zastupitelských úřadů (ZÚ) a inspektorátů cizinecké policie, rozhodující o vydávání víz a povolení k pobytu.

Na některých ZÚ ČR ve zdrojových zemích migrantů byly zaznamenány znaky možné dysfunkce při vydávání víz, nebo pokusy o korumpování zaměstnanců těchto úřadů. Obecně lze shrnout, že snahy nejrůznějších subjektů naklonit si nebo zavázat diplomatické pracovníky pokračují i v případě, že dojde k personální obměně na zastoupení.

Příkladem může být český zastupitelský úřad ve Vietnamu. Personální změny na ZÚ ČR v Hanoji v letech 2008 – 2009 přispěly, spolu s pozastavením vydávání dlouhodobých víz, ke stabilizaci situace. Jako problematický element ZÚ ČR v Hanoji se z hlediska korupčního chování jeví jeho místní pracovní síly, jichž se personální změny dosud nijak významně nedotkly.

Korupční tlak na pracovníky jednotlivých inspektorátů cizinecké policie v ČR pokračoval i v roce 2009. Cizinci často využívají služeb ukrajinských nebo rusky hovořících zprostředkovatelů. Na pracovníky cizinecké policie mají úzké vazby např. zástupci některých škol zabývajících se zajišťováním studijních víz. „Zprostředkování“ víz nabízejí cizincům i někteří bývalí příslušníci cizinecké policie, kteří využívají kontakty na své minulé kolegy.

1.8 Negativní jevy v informačních a komunikačních systémech

V rámci působnosti v oblasti negativních jevů v kyberprostoru se v roce 2009 BIS zabývala zejména šetřením nejrůznějších druhů elektronických útoků s dopadem na stanovené chráněné zájmy ČR, a dále shromažďováním a analýzou informací o reálných či potenciálních hrozbách a rizicích souvisejících s provozováním strategických informačních a komunikačních prostředků.

BIS jako zpravodajská služba ČR, která v té době předsedala Radě EU, šetřila za účinné pomoci zahraničních partnerů elektronický útok zaměřený na informační systémy účastníků summitu G20 v Soulu. Tento útok spočíval v distribuci škodlivého kódu ukrytého do speciálně upraveného dokumentu typu .pdf a připojeného k podvržené e-mailové zprávě zaslané kontaktním osobám ministerstev financí zúčastněných zemí. Za pomoci reverzního inženýrství byla provedena komplexní analýza elektronického útoku i vlastního škodlivého kódu. Z obecného hlediska lze konstatovat, že se jednalo o sofistikovaný pokus kybernetické špionáže založené na kompromitaci jednotlivého počítače či v případě umožnění šíření škodlivého kódu i širší počítačové infrastruktury napadené organizace.

V souvislosti se zajišťováním bezpečnosti kyberprostoru České republiky prověřuje BIS průběžně různá internetová fóra, jejichž prostřednictvím dochází k nelegálnímu obchodu s osobními údaji osob či jinými citlivými daty, nebo která případně slouží jako kontaktní místo pro střetávání nabídky a poptávky po různých formách elektronických útoků, nástrojů k jejich provádění atd. Takovým příkladem může být diskusní fórum „GhostMarket.Net“, na kterém se soustřeďuje nabídka a poptávka související s prodejem nebo pronájmem botnetových sítí či jejich částí za účelem provádění elektronických útoků typu DDoS (Distributed Denial of Service), phishingových útoků, dále s údaji o administrátorských účtech různých serverů, čísla kreditních karet i příslušnými bezpečnostními kódy (CVV2), seznamy e-mailových adres apod. V tomto případě se obchoduje i s informacemi dotýkajícími se občanů ČR či právnických osob se sídlem v ČR. Rozsah obchodování s danými nástroji či službami je možné dokumentovat nabídkou prodeje speciálních škodlivých kódů. Např. na webových stránkách s internetovou doménou „su“ je nabízen malware „Dark.Dimension.Bot“, určený k tvorbě sítí infikovaných počítačů, jehož autor nabízí možné modifikace dle požadavků a potřeb případných zájemců. Součástí nabídky je rovněž přístup k botnetové síti čítající řádově desetitisíce kompromitovaných počítačů, která byla vytvořena za pomoci tohoto nástroje.

Samotná tvorba a distribuce škodlivých kódů zaznamenala v roce 2009 rovněž znatelných změn. Jejich autoři stále častěji používají starší typy malware, jež pouze doplňují o aktuální techniky a nástroje umožňující úspěšné pronikání do informačních systémů. Objevují se tak škodlivé kódy, které přepisují kritické části pevných disků, poškozují důležité nebo pro uživatele významné soubory případně provádějí další jednorázové akce ukončené destrukcí softwarového vybavení napadeného systému.

Rovněž se mění metody necílené distribuce škodlivých kódů, kdy se stále častěji ustupuje od aktivního šíření, při kterém různé typy těchto kódů vyhledávaly a kompromitovaly zranitelné počítače. Na místo toho nastupují pasivní způsoby, zejména za pomoci různých infikovaných souborů a webových aplikací, jež jsou zpravidla významně vázány na aktivitu uživatele.

BIS se průběžně zabývá vyhledáváním a vyhodnocováním potenciálních hrozeb a rizik souvisejících s provozováním informačních a komunikačních systémů, jejichž zničení či narušení by mohlo mít vážný dopad na bezpečnost či ekonomické zájmy ČR. Jedná se zejména o systémy úřadů a institucí veřejné správy či dalších právnických osob, včetně soukromoprávní sféry, u kterých se předpokládá zvýšená ochrana v souvislosti s jejich významem či ve vazbě na jejich potenciální zařazení mezi subjekty kritické infrastruktury ČR. V uplynulém roce tak byly z uvedených důvodů a ve spolupráci s příslušnými gestory prověřovány kupříkladu některé bezpečnostní aspekty vybraných systémů tzv. e-governmentu.

2 Ochrana utajovaných informací a bezpečnostní řízení

V oblasti ochrany utajovaných informací BIS plnila úkoly stanovené zákonem č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů.

V rámci zajištění bezpečnostního řízení BIS úzce spolupracuje s Národním bezpečnostním úřadem (NBÚ), ostatními zpravodajskými službami České republiky, orgány státu a organizacemi. BIS také udržuje úzkou spolupráci s partnerskými zahraničními službami, s nimiž má usnesením vlády schválenou mezinárodní součinnost.

V roce 2009 se BIS zabývala žádostmi NBÚ o provedení úkonů v rámci bezpečnostního řízení o vydání, popř. zrušení platnosti, osvědčení fyzické osoby a podnikatele a dokladu o bezpečnostní způsobilosti. V rámci bezpečnostního prověřování podnikatelů provádí BIS na základě žádosti NBÚ i šetření ke změnovým údajům podnikatele.

BIS přijala od NBÚ 374 žádostí o provedení úkonů v rámci bezpečnostního řízení o vydání či zrušení platnosti osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení Tajné a Přísně tajné a 326 takových prověřování ukončila. V rámci bezpečnostního prověřování podnikatelů obdržela BIS od NBÚ 28 žádostí, prověřování ukončila v 19 případech. V oblasti ověřování bezpečnostní způsobilosti fyzických osob BIS obdržela 91 žádostí NBÚ a ukončila šetření k 83 osobám. Zároveň BIS v rámci bezpečnostních řízení prováděla na základě žádostí NBÚ šetření ve svých evidencích k 5 065 osobám a k 794 podnikatelům.

3 Podávání zpráv a ukládání úkolů

Úkoly zadávané BIS vládou a prezidentem korespondují se zákonem stanovenou působností BIS.

Kromě přímých zadání plní BIS průběžně úkoly stanovené zákonem. Při zjištěních, která nesou odkladu, předává BIS informace orgánu či instituci, která ve své pravomoci může rozhodnout či konat. O celkové zpravodajské situaci na území státu BIS informuje adresáty v pravidelných intervalech v průběhu roku. Rekapitulaci a podrobný popis nejzávažnějších zjištění za období kalendářního roku pak obsahuje Zpráva o činnosti BIS předkládaná vládě a prezidentovi.

V průběhu roku 2009 předala BIS prezidentovi a členům vlády téměř 750 dokumentů. Další informace BIS zasílala příslušným státním orgánům, Policii ČR, Úřadu pro zahraniční styky a informace a Vojenskému zpravodajství (celkem více než 360).

Na žádost příslušných orgánů se BIS vyjadřuje k žádostem o udělení státního občanství ČR, vstupního diplomatického víza, trvalého pobytu na území ČR, přiznání postavení uprchlíka apod. Takových vyjádření zpracovala BIS v loňském roce téměř 1 100. V souvislosti s licenčním řízením v rámci zahraničního obchodu s vojenským materiálem a položkami dvojího užití se BIS zabývala téměř 2 000 žádostmi.

Při udělování víz BIS spolupracuje s Ředitelstvím služby cizinecké policie a s ostatními zpravodajskými službami ČR, přičemž podle usnesení vlády je BIS garantem za všechny zpravodajské služby.

BIS v rámci své zákonné působnosti v roce 2009 plnila úkoly jak samostatně, tak ve spolupráci s ostatními zpravodajskými službami a příslušnými vládními resorty. Kromě toho BIS odpovídala na konkrétní dotazy předsedy vlády a jednotlivých ministrů vlády ČR.

4 Spolupráce se zpravodajskými službami ČR a ostatními státními orgány

V rámci své zákonné působnosti spolupracuje BIS intenzivně se všemi relevantními státními orgány, zejména pak se zpravodajskými službami ČR a Policií ČR.

Předmětem spolupráce jsou především problematiky mezinárodního terorismu, extremismu, nelegální migrace a organizovaného zločinu, proliferace zbraní hromadného ničení a jejich nosičů, obchodu se zbraněmi a působení zpravodajských služeb cizí moci.

Spolupráce s Úřadem pro zahraniční styky a informace

Kromě standardní výměny informací především z oblasti mezinárodního terorismu, nelegální migrace, proliferace zbraní hromadného ničení a jejich nosičů, obchodu se zbraněmi, extremismu a působení zpravodajských služeb cizí moci probíhaly dle potřeby vzájemná jednání a odborné konzultace.

Spolupráce s Vojenským zpravodajstvím

Hlavním předmětem výměny informací mezi BIS a VZ bylo v roce 2009 především působení zpravodajských služeb cizí moci na našem území. Obě služby pokračovaly ve výměně informací i v oblastech extremismu, terorismu, proliferace a obchodování s vojenským materiálem. Tato spolupráce vedla v roce 2009 k přijetí celé řady konkrétních zpravodajských opatření.

Další významnou oblastí součinnosti byly vzájemné konzultace o otázkách zásadního zpravodajského významu.

Spolupráce s VZ nespočívá pouze ve výměně zpravodajských informací, ale probíhá také v oblastech technického zabezpečení a logistiky.

Spolupráce s Policií ČR

Spolupráce mezi BIS a Policií ČR je velmi široká a zahrnuje všechny oblasti působnosti BIS, zejména však oblast organizovaného zločinu, nelegální migrace, významných ekonomických zájmů ČR a extremismu.

V rámci spolupráce při ochraně významných ekonomických zájmů ČR proběhlo několik jednání, na kterých byly vzájemně předány získané relevantní poznatky, které se týkají především privatizace a správy státního majetku či energetické bezpečnosti ČR.

Dobrá a přínosná je také spolupráce v oblasti nelegálního obchodu se zbraněmi a vojenským materiálem.

Významná je spolupráce BIS a Policie ČR v oblasti extremismu, zejména s ohledem na zachování veřejného pořádku při různých extremistických akcích.

Spolupráce s dalšími subjekty

BIS spolupracuje s celou řadou dalších orgánů, a to v podstatě ve všech oblastech, kde jí to právní předpisy umožňují.

V oblasti vzdělávání a výcviku pokračuje spolupráce BIS s Útvarem pro ochranu ústavních činitelů Ochranné služby a Útvarem pro ochranu prezidenta ČR. V rámci tohoto projektu poskytuje BIS metodickou i lektorskou pomoc příslušníkům Armády ČR ve výcvikovém prostoru Libavá, kde probíhá nácvik specifických dovedností při přípravě na službu v zahraničních misích.

Zvyšuje se zájem vysokých škol o spolupráci s BIS v oblasti vysokoškolské výuky. Na základě smlouvy o spolupráci s Policejní akademií ČR byla již v roce 2006 zahájena vysokoškolská výuka předmětu „Zpravodajské služby“ v magisterském studijním programu. Tuto výuku plně zajišťují lektori BIS. Úspěšně se rozvíjí i spolupráce s Univerzitou obrany v Brně a Masarykovou univerzitou tamtéž.

Konkrétní spolupráce, včetně výměny informací, probíhala i s dalšími státními orgány a institucemi, včetně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost, Českého statistického úřadu, Českého báňského úřadu, NBÚ, Ministerstva vnitra (Odboru azylové a migrační politiky), Generálního ředitelství cel atd.

Potřeba výrazné kooperace na mezinárodní úrovni stejně jako efektivní spolupráce mezi státními orgány, soukromoprávními subjekty a akademickou sférou na úrovni vnitrostátní se projevuje v oblasti ochrany informačních a komunikačních systémů.

5 Spolupráce se zpravodajskými službami cizí moci

5.1 Bilaterální spolupráce

I v roce 2009 byla hlavním předmětem výměny informací s partnerskými zpravodajskými službami oblast terorismu. Velká pozornost byla věnována kontrašpionáži. Dalšími oblastmi spolupráce jsou stabilně proliferace, extremismus, organizovaný zločin a bezpečnostní řízení. Neustále roste význam ochrany informačních technologií a kritické infrastruktury.

Pokud jde o bilaterální spolupráci, nejintenzivnější výměna informací probíhala se službami států euroatlantického prostoru. Intenzivní spolupráce především se sousedními zeměmi se v roce 2009 týkala nejenom expertních jednání v konkrétních problematikách, kde je kooperace tradičně velmi dobrá a otevřená (terorismus, organizovaný zločin, extremismus), ale více se rozvíjela i v oblastech, v nichž jiná zahraniční spolupráce téměř neexistuje. Např. se slovenskými partnery BIS spolupracovala i na poli vzdělávání, ekonomiky, zabezpečovací činnosti, interního auditu apod.

V roce 2009 navštívili ČR prezident a viceprezident USA. Vzhledem k těmto státním návštěvám probíhala četná jednání k zajištění státních návštěv s CIA a FBI. Zástupci BIS se aktivně podíleli na zajištění bezpečnosti obou státních návštěv.

5.2 Multilaterální spolupráce

Protiteroristická skupina

Zároveň s předsednictvím ČR v Radě EU v první polovině roku 2009 předsedala BIS Protiteroristické skupině (Skupina), která je zvláštním orgánem bezpečnostních služeb zemí EU pro boj s terorismem. V druhé polovině roku byla BIS spolu se švédským předsednictvím a španělskou službou v Trojce Skupiny (zahrnuje poslední, současnou a příští předsednickou zemi).

V Praze se za tu dobu uskutečnilo jak jednání na nejvyšší úrovni (ředitelé zpravodajských služeb), tak několik užších jednání na úrovni expertů. Těmto vrcholným schůzkám předcházela precizní a náročná příprava, která vyžadovala maximální nasazení a podporu všech složek Služby. Snahou Služby přitom bylo zajistit, aby se při přípravě akcí postupovalo maximálně hospodárně.

BIS zastávala nejen roli moderátora a rozhodčího diskusí po dobu šesti měsíců, ale vnášela do mnohostranných jednání také vlastní poznatky a priority. Povinnosti během předsednictví totiž nesouvisely pouze s organizací a velmi obsáhlou administrativou Skupiny, ale především s obsahovou náplní. BIS se tedy dostala do pozice, kdy motivovala partnery k diskusi, vytvářela závěry z těchto diskusí a snažila se je aplikovat v praxi. Celé období se neslo v duchu detailního dohledu nad expertním vývojem agendy a strategickými záležitostmi Skupiny. Na expertní úrovni se BIS zúčastnila řady seminářů, včetně jednání o pracovním programu, kterého se vždy účastní předsedající služba. BIS také kompletně spravovala strategické otázky a z toho vyplývající vztahy s externími partnery Skupiny.

Průběh a organizace akcí spojených s naším předsednictvím byly zahraničními partnery hodnoceny jako velmi profesionální a na vysoké úrovni. Stejně pozitivně byl hodnocen obsah jednání a závěry, které byly na jejich základě přijaty. BIS získala neopomenutelné mezinárodní zkušenosti a kontakty, které může využít pro svou další práci a mezi službami Skupiny si upevnila pozici schopného a aktivního partnera.

Zvláštní výbor NATO

Pracovní program Zvláštního výboru (ZV) NATO se obdobně jako v předchozím roce soustředil na terorismus, kontrašpionáž a energetickou bezpečnost.

BIS se aktivně zapojila do diskuse o zlepšení práce ZV a také přispěla k výsledné podobě pracovního programu ZV na rok 2010.

BIS jako garant za českou zpravodajskou komunitu ve vztahu k ZV i nadále koordinovala spolupráci se ZV s ostatními zpravodajskými službami na národní úrovni. Velmi úzká spolupráce funguje zejména s VZ. Zástupci národních služeb se účastnili jednání pracovních skupin a plenárního zasedání ZV.

6 Vnitřní bezpečnost

V oblasti fyzické bezpečnosti byla činnost BIS zaměřena zejména na zkvalitnění systémů technické ochrany a fyzické ostrahy objektů za účelem zajištění ochrany utajovaných informací v souladu s požadavky zákona č. 412/2005 Sb. a vyhlášky NBÚ č. 528/2005 Sb. Dále byly aktualizovány předepsané technické dokumentace objektové bezpečnosti. Pokračoval rozvoj a kontrola používání technických a režimových opatření, zaměřených na zpracovávání, projednávání a ukládání utajovaných informací.

V průběhu celého roku probíhala pravidelná školení v oblasti krizového řízení, ochrany utajovaných informací, fyzické bezpečnosti a bezpečnosti informačních systémů.

V informačním systému byl kladen důraz zejména na preventivní opatření, bezpečný provoz a dodržování bezpečnostní politiky informačního systému. Průběžně dochází ke zkvalitňování informačních technologií.

Změny probíhající s cílem zajistit dostatečné kapacity informačního systému byly prováděny především s ohledem na bezpečnost zpracovávaných utajovaných informací.

7 Kontrola

7.1 Vnější kontrola

Podle § 12 zákona č. 153/1994 Sb. podléhá činnost BIS kontrole vlády a Parlamentu.

Kontrolní činnost vlády vůči Bezpečnostní informační službě se odvíjí od oprávnění vlády ukládat BIS úkoly v mezích její zákonné působnosti a hodnotit jejich plnění. Kontrolní činnost vlády rovněž úzce souvisí s tím, že vláda odpovídá za činnost BIS, koordinuje ji a jmenuje a odvolává jejího ředitele. Ve smyslu § 8 odst. 1 zákona č. 153/1994 Sb. je BIS povinna podávat prezidentu a vládě jednou za rok a kdykoliv o to požádají zprávy o své činnosti. Kontrolní činnost vlády se zaměřuje na všechny oblasti činnosti BIS.

Povolení k nasazení zpravodajské techniky vydává a kontrolu průběhu jejího použití provádí podle § 10 a násl. zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, předseda senátu Vrchního soudu v Praze.

Zákonem č. 154/1994 Sb. je upravena také kontrolní činnost Parlamentu vůči BIS. Podle § 18 tohoto zákona vykonává kontrolu činnosti BIS Poslanecká sněmovna, která k tomuto účelu zřizuje zvláštní kontrolní orgán (Stálá komise pro kontrolu činnosti Bezpečnostní informační služby). Konkrétní rozsah oprávnění tohoto kontrolního orgánu je uveden v ustanoveních § 19 a 20 zákona č. 154/1994 Sb.

Kontrolu plnění úkolů BIS v oblasti hospodaření s majetkem státu a plnění státního rozpočtu vykonávají příslušné státní orgány například podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů. V roce 2009 bylo provedeno celkem 13 kontrolních akcí. Ty se týkaly např. úhrady pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, provádění nemocenského pojištění a plnění povinností v důchodovém pojištění u zaměstnanců BIS apod.

V některých případech příslušné kontrolní orgány vydaly doporučení k nápravě drobných nedostatků.

7.2 Vnitřní kontrola

Činnost interního auditu

Vnitřní kontrolní systém přezkoumává a vyhodnocuje skupina interního auditu. Rozsah její působnosti je stanoven v organizačním řádu BIS a vnitřním předpisem. Právní úprava se odvíjí od zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, a od jeho prováděcí vyhlášky č. 416/2004 Sb. Některé vnitřní finanční kontroly provádějí též odborné útvary BIS.

Kontrolní činnost v oblasti ochrany utajovaných informací

V roce 2009 byly na organizačních útvarech prováděny kontroly administrativní bezpečnosti, které byly zaměřeny na fyzickou kontrolu utajovaných dokumentů a předávání dokumentů v rámci organizačního útvaru, dále na kontrolu vedení základních administrativních pomůcek, zejména jednacích protokolů, a kontrolu jednotlivých evidencí. Byly shledány pouze drobné nedostatky, které byly odstraněny v průběhu kontrol nebo bezprostředně po jejich skončení.

Na úseku fyzické bezpečnosti byly v rámci aktualizace bezpečnostních projektů prováděny kontroly dodržování podmínek ukládání utajovaných informací. V objektech BIS byly formou funkčních zkoušek průběžně prováděny kontroly instalovaných bezpečnostních prvků, včetně úschovných objektů a komponentů zámkových systémů.

Kontrola dodržování režimu dočasné práce neschopných pojištěnců

Dle § 81 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, je od 1. ledna 2009 pro příslušníky orgánem nemocenského pojištění BIS. Podle § 76 téhož zákona provádí orgán nemocenského pojištění pověřenými zaměstnanci kontrolu dodržování režimu dočasné práce neschopného pojištěnce. V roce 2009 bylo takto provedeno pět kontrol dodržování režimu dočasné práce neschopného pojištěnce.

Činnost odboru inspekce

Činnost odboru inspekce vychází z organizačního řádu BIS a je upravena také služebním předpisem, kterým se stanoví zásady řízení konaného příslušníky odboru inspekce a policejního orgánu BIS.

Hlavní činností odboru je působnost ve třech oblastech:

- činnost příslušníků odboru inspekce v postavení policejního orgánu BIS ve smyslu § 12 odst. 2 tr. řádu, a to v případech podezření ze spáchání trestného činu příslušníkem BIS,
- činnost příslušníků odboru inspekce při prošetřování případů podezření ze spáchání jednání majících znaky přestupku a kázeňského přestupku příslušníky BIS, včetně prošetřování mimořádných událostí na základě vnitřního předpisu BIS,
- činnost příslušníků odboru inspekce v rámci prověřování stížností, oznámení a podnětů příslušníků BIS a subjektů mimo BIS.

Další oblastí činnosti příslušníků odboru inspekce je vyřizování dožádání jiných orgánů činných v trestním řízení (především orgánů Policie ČR) podle ustanovení trestního řádu.

Činnost inspekce jako policejního orgánu

V roce 2009 byli příslušníci odboru inspekce činní jako policejní orgán v jednom případě podezření ze spáchání trestné činnosti příslušníkem BIS. Případ byl v roce 2009 ukončen.

Šetření ve věcech přestupkových

Do této kategorie činnosti odboru inspekce spadají především případy dopravních nehod příslušníků BIS, meritorně prošetřované příslušnými orgány Policie ČR. Odbor inspekce tato šetření doplňuje o zjištění podstatná pro rozhodnutí ve věci, která policejní útvary nemohou obstarat.

V porovnání s rokem 2008 došlo v roce 2009 k výraznému poklesu šetření případů podezření ze spáchání kázeňského přestupku nebo jednání majícího znaky přestupku příslušníky BIS, včetně prošetřování mimořádných událostí na základě rozkazu ředitele BIS, kterým se stanoví jednotný postup při vzniku mimořádné události.

Šetření ve věcech stížností a oznámení

Příslušníci odboru inspekce v roce 2009 prováděli potřebná šetření ve věcech stížností, oznámení a podnětů příslušníků BIS a subjektů mimo BIS. Z celkového počtu 58 podání připadá 54 (93,1 %) na oznámení a 4 (6,9 %) na stížnosti.

Ve všech případech byla stížnost vyhodnocena jako neoprávněná, neboť nebylo zjištěno porušení obecně závazných ani interních předpisů příslušníkem BIS.

Kontrolní činnost odboru inspekce

V roce 2009 byla na základě pokynu ředitele BIS provedena a ukončena kontrolní akce, která byla zaměřena na kontrolu v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Spolupráce s ostatními orgány státní správy

Odbor inspekce spolupracuje s ostatními orgány státní správy především ve formě dožádání, která zasílají nejčastěji orgány Policie ČR činné v trestním nebo přestupkovém řízení. V roce 2009 zpracovával odbor inspekce 21 žádostí a dožádání orgánů státní správy. Uvedený počet znamená výrazný nárůst počtu žádostí státních orgánů oproti roku 2008, kdy bylo evidováno 12 žádostí.

8 Právní rámec

Činnost, postavení a působnost BIS jako zpravodajské služby demokratického státu jsou upraveny příslušnými zákony, zejména zákonem č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákonem č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů. Ve své činnosti se BIS řídí rovněž Ústavou ČR, Listinou základních práv a svobod, mezinárodními smlouvami a dalšími právními předpisy České republiky.

Podle § 2 zákona č. 153/1994 Sb. je BIS státním orgánem pro získávání, shromažďování a vyhodnocování informací (dále jen „zabezpečování informací“) důležitých pro ochranu ústavního zřízení, významných ekonomických zájmů, bezpečnost a obranu České republiky.

Obecné vymezení působnosti BIS stanoví § 5 odst. 1 zákona č. 153/1994 Sb., podle kterého BIS zabezpečuje informace:

- o záměrech a činnostech namířených proti demokratickým základům, svrchovanosti a územní celistvosti České republiky,
- o zpravodajských službách cizí moci,
- o činnostech ohrožujících státní a služební tajemství,
- o činnostech, jejichž důsledky mohou ohrozit bezpečnost nebo významné ekonomické zájmy České republiky,
- týkající se organizovaného zločinu a terorismu.

Podle § 5 odst. 4 zákona č. 153/1994 Sb. plní BIS další úkoly, pokud tak stanoví zvláštní zákon (např. zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů) nebo mezinárodní smlouva, jíž je Česká republika vázána.

Zákon č. 153/1994 Sb. v ustanovení § 7 dále stanoví, že za činnost BIS odpovídá vláda, která zároveň koordinuje její činnost. Vláda podle ustanovení § 8 odst. 4 tohoto zákona ukládá BIS úkoly v mezích její působnosti. Oprávnění ukládat úkoly BIS v mezích její působnosti náleží i prezidentu republiky s vědomím vlády.

K plnění svých úkolů je BIS oprávněna spolupracovat s ostatními zpravodajskými službami ČR. Zákon č. 153/1994 Sb. tuto spolupráci v § 9 podmiňuje dohodami uzavíranými mezi zpravodajskými službami se souhlasem vlády.

Spolupráci se zpravodajskými službami cizí moci může BIS podle § 10 zákona č. 153/1994 Sb. uskutečňovat pouze se souhlasem vlády.

9 Rozpočet

Základní rámec finančního hospodaření BIS jako jedné z kapitol státního rozpočtu byl v roce 2009 dán zákonem č. 475/2008 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2009. Příjmy byly stanoveny ve výši 123 000 tis. Kč a výdaje ve výši 1 270 363 tis. Kč.

Schválený rozpočet příjmů v objemu 123 000 tis. Kč nebyl v průběhu roku změněn. Jeho skutečné naplnění dosáhlo 151 077 tis. Kč. Na rozdíl od předchozích let nebyly v příjmech zapojovány prostředky z rezervního fondu. V druhovém členění tvořily dominantní část jako každoročně příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Ostatní příjmy, včetně kapitálových, byly obdobné jako u ostatních organizačních složek státu.

Výdaje, které byly schváleny ve výši 1 270 363 tis. Kč, byly v průběhu roku upraveny rozpočtovými opatřeními Ministerstva financí na objem 1 249 231 tis. Kč.

Z mimorozpočtových zdrojů činil k 1. lednu 2009 zůstatek rezervního fondu 15 397,4 tis. Kč. Na základě usnesení vlády však byly veškeré finanční prostředky rezervního fondu převedeny do příjmů státního rozpočtu. Dále k 1. lednu 2009 kapitola BIS vykazovala 60 320,8 tis. Kč v nárocích z nespotebovaných výdajů. Ministerstvo financí v průběhu roku vyslovilo souhlas s použitím těchto nároků ve výši 27 700 tis. Kč ve výdajích, a ty byly následně v plné výši využity k posílení výdajů na rozpočtem nezajištěné potřeby zejména v oblasti pořizování technických prostředků.

Celkem bylo v roce 2009 ve výdajích vyčerpáno včetně mimorozpočtových zdrojů 1 205 687,63 tis. Kč, tj. 96,5 % rozpočtovaných prostředků. Téměř veškeré výdaje byly vyčerpány s výjimkou části prostředků na platy a příslušenství v důsledku určité nenaplněnosti systemizovaných míst zejména v první polovině roku.

BIS jako relativně malá a svou působností zcela specifická kapitola státního rozpočtu je ve svých činnostech poměrně stabilní a velká část jejích výdajů je tak předurčena. Bez potřebného zabezpečení je efektivní výkon činností daných zákonem velmi znesnadněn. Výdaje v roce 2009 proto směřovaly prioritně do činností souvisejících s přímým výkonem, včetně jeho podpory v podobě zpravodajsko-technických, výpočetních a spojovacích systémů.

Z věcného hlediska jsou tedy podstatné výdaje směřovány do materiálního a technického zabezpečení, kam patřilo kromě zajištění běžných provozních potřeb zejména pořizování zpravodajské, operativní, výpočetní, spojovací a zabezpečovací techniky. Již v průběhu roku se zde ovšem projevila restriktivní opatření, která znamenala redukci některých rozvojových akcí při poklesu materiálových výdajů na 84 % úrovně roku 2008.

Dominantní část celkových výdajů tvořily jako každoročně výdaje na platy a návazné povinné pojistné hrazené zaměstnavatelem. K těmto výdajům lze přiřadit rovněž výsluhové nároky vyplácené podle zákona č. 361/2003 Sb. Objem výdajů na výsluhové nároky postupně roste s tím, jak se zvyšuje počet příslušníků, kteří po ukončení služebního poměru splňují nárok na jejich výplatu.

V ostatních běžných výdajích tvořily podstatnou část výdaje na nákup služeb, paliv a energií, které svým charakterem představují často předurčené výdaje na zajištění běžného chodu organizace. Výdaje na opravy a udržování směřovaly k zabezpečení provozuschopnosti a odpovídajícího technického stavu majetku a objektů BIS. Ve srovnání s rokem 2008 zde došlo k nepatrnému snížení výdajů.

V kapitálových výdajích více než dvě pětiny výdajů směřovaly do stavební oblasti. Z nejvýznamnějších akcí je třeba zmínit dokončení akce významně posilující bezpečnost areálu centrály, a dále realizaci celé řady opatření, která zlepšují technické parametry některých objektů a snižují jejich provozní náklady. Zbývající kapitálové výdaje směřovaly do budování informační a komunikační infrastruktury, zabezpečovacích a zpravodajsko-technických systémů a částečné obměny vozového parku. Ostatní dlouhodobý majetek nebyl téměř pořizován.

Nadále byla velká pozornost věnována požadavkům na ochranu utajovaných informací daných zákonem č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, a to zejména v oblasti fyzické, administrativní a personální bezpečnosti a bezpečnosti informačních a komunikačních systémů. Nutnost zohledňovat tyto skutečnosti v celém průřezu činností BIS vyvolává řadu výdajů, které se u jiných organizačních složek státu vůbec nevyskytují. Ve srovnání s jinými organizacemi tyto požadavky na nestandardní řešení znamenají pro BIS podstatné vícenáklady.